

LFN
Landsforeningen
For Nakkeskadde
Tilsluttet Norges Handikapforbund
En smerte som deles taper sin kraft ...

Helse- og omsorgsministeren
Helsedirektoratet

Oslo, 15. desember 2014

Fritt sykehusvalg - men ikke for nakkeskadde!

LFN har gang på gang dokumentert at pasienter alvorligste grad av nakkeskader blir grovt feilvurdert i helsevesenet, i NAV og i rettsvesenet. Denne skadegruppen er i realiteten uten pasientrettigheter og uten valgmuligheter i Norge.

Helsevesenet har vært ensidig opptatt av lette nakkeslengsskader (grad 1+2) som dreier seg om forstuing av leddbånd.

Når det gjelder langt alvorligere skader, med avrevne leddbånd og instabilitet (grad 4), så blir ikke disse skadene avdekket. Selv om instabilitet er operasjonsindikasjon, så mangler prosedyrer og retningslinjer for diagnostikk. Evne og vilje til å gi denne pasientgruppen en korrekt vurdering og behandling, er tilnærmet ikke-eksisterende.

Fordi man ikke skiller lette skader, som leger seg selv, fra skader som fører til kroniske smerter og invaliditet, forblir alle nakkeskadde vurdert som nakkeslengskadde.

LFN har problemer med å nå fram med våre beskrivelser fordi spesialisthelsetjenesten i Direktoratet har ført politikerne bak lyset med påstanden om at de alvorlige nakkeskadene av grad 4 blir tatt hånd om ved nevrokirurgiske avdelinger. Våre medlemmer vet at dette ikke er sant.

For å illustrere at nakkeskadde blir ignorert, har vi laget en oversikt over utført diagnostikk/ behandling av korsrygg og nakke slik det framgår av Fritt sykehusvalg for årene 2009, 2011 og 2013. Tallene viser summen av behandlinger ved norske sykehus.

Stenose dreier seg om innsnevring av ryggmargskanalen, og er ofte en seinfølge av disko-
ligamentær skade. Avstiving/fiksasjon utføres på indikasjonen instabilitet.
Oversikten viser at korsryggpasienter har et akseptabelt tilbud og et reelt valg av sykehus

KORSRYGG

	PROLAPS	STENOSE	FIKSASJON
2009	2300	1000	1400
2011	2540	1210	807
2013	3058	2025	1080

For nakkeskade er situasjonen en helt annen. Det utføres prolapsoperasjoner, men det finnes ingen tilbud om diagnostikk og operasjon av stenose og instabilitet.

NAKKE

	PROLAPS	STENOSE	FIKSASJON
2009	280	0	0
2011	110	0	0
2013	1079	0	0

Norske medisinske kvalitetsregistre - men ikke for nakkeskade !!

Det er selvsagt positivt at det etableres kvalitetsregistre for behandling ved norske sykehus, men LFN reagerer sterkt på at det totale misforholdet mellom tilbud til korsryggpasienter og nakkepasienter, som vi har påvist, blir videreført i Kvalitetsregistrene.

For korsryggpasienter finnes et eget Kvalitetsregister for ryggkirurgi. Et tilsvarende register finnes ikke for nakke. Spesialisthelsetjenesten diagnostiserer og behandler alvorlige tilstander i korsryggen, men ignorerer bevisst at de samme tilstander i minst like stor grad oppstår i nakken.

Det er planer om at også nakkeoperasjoner skal inn i registeret for ryggkirurgi, og sykehusene ble i 2012 bedt om å melde inn slike operasjoner. Kriteriene for inklusjon og eksklusjon reiser spørsmål som krever en faglig begrunnelse.

Registeret skal kun inkludere operasjoner som følge av degenerative tilstander - "inkludert instabilitet eller feilstilling som skyldes degenerasjon". Men registeret skal ikke omfatte pasienter som opereres for skade. For LFN er det klart at instabilitet og feilstilling kan

forårsakes av skader med hel eller delvis ligamentruptur, og at slike skader over tid fører til nydanning av bein (degenerasjon) i skadeområdet. Degenerasjon i et begrenset område, er altså ikke årsaken til ustabilitet og feilstilling, men en seinfølge av nakkeskade.

Det er opprettet et Norsk nakke- og ryggregister (NNRR) ved UNN. Arbeidet har pågått siden 2008. Registeret skal baseres på informasjon fra de tverrfaglig rygg- og nakkeklinikkene. Hovedfokus er rehabilitering, men spesialister i fysikalsk medisin og rehabilitering har ikke kompetanse til å avdekke alvorlige skader. Dette tilbudet er greit nok for korsryggpasienter, fordi helsevesenet har et tilbud om å avklare behovet for operasjon, før pasientene henvises.

For nakkeskade med samme behov for avklaring, finnes ikke noe tilbud om diagnostikk og evt. operasjon. Disse pasientene blir derfor "rehabilitert" uten at alvorlige instabile nakkeskader blir avdekket. Disse pasientene forblir kateballer i helsevesenet - også etter "rehabilitering".

Årsmeldingene fra NNRR for 2012 og 2013 har svært begrenset bruksverdi. Det er illustrerende at kapittel 3 i den siste årsmeldingen, angående resultater, er uten innhold. Pr. oktober 2014 blir det opplyst at pilotregistreringer er i gang ved enkelte av de tverrfaglige klinikkene. For LFNs medlemmer- med alvorligste grad av nakkeskade - er det vanskelig å forbinde dette registeret med begrepet kvalitet.

LFN ber Helseminister/ Direktorat om medisinskfaglige og rasjonelle begrunnelser for at :

- nakkeskade med cervical stenose og cervical ustabilitet er utelukket fra å benytte seg av Fritt sykehusvalg fordi tilbudene ikke eksisterer
- registeret for ryggkirurgi skal omhandle nakkeoperasjoner for ustabilitet og feilstilling som følge av degenerasjon, men ikke omhandle de samme operasjonene hvis problemene er forårsaket av skade

Med vennlig hilsen

Landsforeningen for Nakkeskade

Jon Birger Eldevik
Leder

Elin Bøhmer
Nestleder

Thorleif Næss
Interessepolitisk talsperson